

‘ಧರ್ಮಾಚರಣೆ’ ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕೆ : ಖಂಡ ೨

ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರ

(ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಅಯೋಗ್ಯ ರೂಢಿಗಳು)

(Marriage Sanskar - Spiritual science and
present day inappropriate practice) ಕನ್ನಡ (Kannada)

ಸಂಕಲನಕಾರರು

ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ಘೋಷಕರು

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಜಯಂತ ಬಾಳಾಜಿ ಆರವಲೆ

ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಾವೂ ಓದಿ ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೂ ಓದಲು ಕೊಡಿ !

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣದ ೨,೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು ಮತ್ತು
ಇಂದಿನವರೆಗೆ ೨೪,೮೬೦ ಪ್ರತಿಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಂಡಿವೆ !

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
Shree Siddheshwar Dharmajagruti Sanstha
ಮ.ಸಂ. 2ಬಿ-29ಎ, ಇಂದಿರಾನಗರ, ಕುಕ್ಕಿಕ್ಕಟ್ಟೆ,
ಉಡುಪಿ 576 101. ಕರ್ನಾಟಕ. ದೂ. : +91 93424 35617
ಇತರ ದೂ.ಕ್ರ. (ಗೋವಾ) : +91 (0832) 2312664
ಎ-ಅಂಚೆ : granth@sanatan.org

First Edition : Hanuman Jayanthi (18th April 2011)

Second Edition : Navaratrarambha (26th September 2022)

First Reprint : Vaikuntha Chaturdashi (26th November 2023)

Translated from the original Marathi booklet 'Vivahasanskar
(Shastra ani Sadhyachya Ayogya Pratha)'

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥವು ಹಿಂದಿ, ಆಂಗ್ಲ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಅನುವಾದಕರು : ಶ್ರೀ. ಗಣೇಶ ರಾಜಾರಾಮ ಕಾಮತ್

ಮುದ್ರಣಸ್ಥಳ : ಆಮೋದ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 010.

ದೇಣಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ : ₹ 20/-

ISBN : 978-93-92952-34-0

೩೨ ಗ್ರಂಥ ಕ್ರ. : 171

© ಪ್ರಕಾಶಕರು All rights are reserved. No part of this publication
maybe reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in
any form or by any means, mechanical, photocopying, recording
or otherwise, without prior written permission of the original publisher.
Violators will be liable for criminal / civil action.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

(ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಉಪಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

೧. ವಿವಾಹದ ಅರ್ಥ	೧೧
೨. ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವ	೧೧
೩. ವಿವಾಹವನ್ನು ಎಷ್ಟನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ?	೧೨
೪. ನೋಂದಣಿ ವಿವಾಹಕ್ಕಿಂತ ('ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್'ಗಿಂತ) ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹವು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಗಿದೆ	೧೩
೪ ಆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾದ ವಿವಾಹದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಲಾಭ	೧೪
೫. ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವಾಗ ಜನ್ಮಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು	೧೮
೬. ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕವಾಗಿರಬೇಕು	೧೯
೭. ವಧೂ-ವರರ ಉಡುಪುಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು ?	೨೨
೭ ಇ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಮೇಲೆ ಉತ್ತರೀಯ ಅಥವಾ ಶಾಲನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ?	೨೩
೮. ವಾಗ್ದಾನ (ವಾಂಗ್ಮಿಶ್ಚಯ)	೨೪
೯. ವಿವಾಹದ ದಿನದಂದು ಮಾಡಲಾಗುವ ಕೆಲವು ವಿಧಿಗಳು / ಕೃತಿಗಳು	೨೫

೧೦. ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ೪೧
- ೧೦ ಆ ೧. ಪತಿ ಮತ್ತು ಪತ್ನಿ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಏಕೆ
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ? ೪೧
೧೧. ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬಾರದು ? ೪೨
- ೧೧ ಊ. ವಿವಾಹದ ಭೋಜನವನ್ನು ತಾಮಸಿಕ ಅಥವಾ
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಇಡಬೇಡಿ ! ೪೨
- ೧೧ ಎ. ಹಣದ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಡಿ ೪೨
೧೨. ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು
ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರಣ ಮಾಡಿ ! ೪೨
೧೩. ವಿವಾಹಕಾರ್ಯ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ನಂತರ
ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆ ೫೨
೧೪. ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮಸಾರ ವಿವಾಹವಾದ ನಂತರ ಉಪಸ್ಥಿತರು
ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ೫೨
೧೫. ವಿವಾಹಬಾಹ್ಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ
ಅನೈತಿಕತೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ನಾಶವಾಗುವ ಅಪಾಯ ! ೫೪
- ೧೫ ಅ. ವಿವಾಹಬಾಹ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಭಯಾನಕ ಪರಿಣಾಮ ೫೪
- ೫ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ! ೫೯
- ೫ ಸಂಕಲನಕಾರರ ವೈಚ್ಛಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಹಿತಿ ೬೧

ಮನೋಗತ

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವ ೧೬ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಬಳಿ ಹೋಗಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಹತ್ವದ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂದರೆ 'ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರ' ! ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ, ದುಬಾರಿ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ, ಭವ್ಯ ವಿವಾಹಮಂಟಪ / ಕಲ್ಯಾಣಮಂದಿರ, 'ಬ್ಯಾಂಡ್', ಪಟಾಕಿಗಳು, ಕರ್ಕಶ ಸಂಗೀತ, ವಿದ್ಯುತ್ ಅಲಂಕಾರ, ಊಟದ ಆಡಂಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿರುವ ವಿವಾಹವೆಂದರೆ 'ಒಳ್ಳೆಯ ವಿವಾಹ' ಎಂಬ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಆಡಂಬರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡುವತ್ತ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ಜೀವಗಳ ಭಾವೀ ಜೀವನವು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಸುಖಿಯಾಗಲು ಈಶ್ವರನ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ವಿವಾಹದ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಕಿರು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು, ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪು ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಆದರ್ಶ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಾಹವನ್ನು ಹೇಗೆ 'ಧರ್ಮಪ್ರಬೋಧಕ ಉಪಕ್ರಮ'ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದೂ ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಿಂದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

✠

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿವಾಹಬಾಹ್ಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ ಅನೈತಿಕತೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ನಾಶವಾಗುವ ಅಪಾಯವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಹಿಂದೂಗಳು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನೂ ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ಎಲ್ಲರೂ ವಿವಾಹವನ್ನು 'ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರ'ವೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ನೋಡಲಿ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ !
- ಸಂಕಲನಕಾರರು

✠

✠

ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ರೂಢಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಿ !

ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಿಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರೂಢಿಗನುಸಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರದ ಹಿಂದಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂತಹ ರೂಢಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಸಾರ ಕೃತಿ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.